

NÂNG CAO NĂNG LỰC GIẢNG DẠY LÂM SÀNG CHO GIẢNG VIÊN CƠ HỮU VÀ THỈNH GIẢNG TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG Y TẾ ĐIỆN BIÊN

Phạm Thị Minh Thìn
Trường Cao đẳng Y tế Điện Biên

Tóm tắt: Bài viết phân tích thực trạng năng lực giảng dạy lâm sàng của đội ngũ giảng viên cơ hữu và thỉnh giảng tại Trường Cao đẳng Y tế Điện Biên hiện nay. Sự khác biệt về năng lực giữa hai nhóm giảng viên chủ yếu xuất phát từ việc chưa được tiếp cận đồng đều với các chương trình đào tạo sư phạm lâm sàng và sự phối hợp chưa hiệu quả giữa nhà trường với cơ sở thực hành. Từ đó, bài viết đề xuất một số giải pháp thiết thực nhằm nâng cao năng lực giảng dạy lâm sàng như: tổ chức các lớp tập huấn định kỳ, xây dựng bộ công cụ đánh giá chuẩn hóa và tăng cường liên kết giữa giảng viên và cơ sở thực hành lâm sàng.

Từ khóa: Giảng dạy lâm sàng, giảng viên cơ hữu, giảng viên thỉnh giảng, đào tạo y khoa, thực hành nghề nghiệp.

IMPROVING THE CLINICAL TEACHING COMPETENCY OF FULL-TIME AND VISITING LECTURERS AT DIEN BIEN MEDICAL COLLEGE

Phạm Thị Minh Thìn
Dien Bien Medical College

Abstract: The article analyzes the current state of clinical teaching competency among full-time and visiting lecturers at Dien Bien Medical College. The disparity in teaching capacity is mainly due to unequal access to clinical pedagogy training and limited collaboration between the college and clinical institutions. Based on the findings, the article proposes several practical solutions to enhance clinical teaching effectiveness, including regular training programs, development of standardized assessment tools, and stronger collaboration between lecturers and clinical practice settings.

Key words: Clinical teaching, full-time lecturers, visiting lecturers, medical education, hands-on practice.

Nhận bài: 10/06/2025

Phản biện: 12/07/2025

Duyệt đăng: 16/07/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục – đào tạo theo tinh thần Nghị quyết số 29-NQ/TW của Trung ương Đảng, ngành Y tế Việt Nam đang đặt ra yêu cầu cấp thiết về nâng cao chất lượng nguồn nhân lực y tế, đặc biệt là ở bậc đào tạo y sĩ, điều dưỡng, hộ sinh và kỹ thuật viên tại các trường Cao đẳng Y tế. Trong đó, năng lực giảng dạy lâm sàng của đội ngũ giảng viên đóng vai trò then chốt, ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng đào tạo thực hành – một trong những yếu tố quan trọng quyết định năng lực hành nghề của người học sau tốt nghiệp.

Tại Trường Cao đẳng Y tế Điện Biên, đội ngũ giảng viên lâm sàng hiện nay gồm cả giảng viên cơ hữu và giảng viên thỉnh giảng. Trong khi giảng viên cơ hữu có vai trò chủ đạo trong tổ chức chương trình và đảm bảo tiến trình đào tạo, thì giảng viên thỉnh giảng – chủ yếu là các bác sĩ, điều dưỡng đang công tác tại cơ sở y tế – lại mang đến tính thực tiễn và cập nhật lâm sàng cao. Tuy nhiên, sự khác biệt về môi trường công tác, trình độ sư phạm, kỹ năng tổ chức giảng dạy và mức độ tham gia vào chương trình đào tạo khiến năng lực giảng dạy lâm sàng của hai nhóm này có thể tồn tại những khác biệt đáng kể.

Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng, năng lực giảng dạy lâm sàng không chỉ bao gồm kiến thức chuyên môn vững vàng mà còn đòi hỏi khả năng sư phạm lâm sàng như hướng dẫn kỹ năng thực

hành, đưa ra phản hồi xây dựng và đánh giá người học một cách khách quan, phù hợp với năng lực thực tế. Theo một khảo sát tại Trường Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh, chỉ khoảng 54,3% giảng viên cảm thấy tự tin về kỹ năng phản hồi lâm sàng, và chỉ 47,2% được đào tạo bài bản về phương pháp giảng dạy lâm sàng (Ngô Minh Xuân & cộng sự, 2019). Điều này cho thấy khoảng trống về năng lực sư phạm lâm sàng vẫn còn hiện hữu ở nhiều cơ sở đào tạo y tế.

Đối với Trường Cao đẳng Y tế Điện Biên – một trường đóng trên địa bàn miền núi, điều kiện còn nhiều hạn chế – việc nâng cao năng lực giảng dạy lâm sàng cho cả giảng viên cơ hữu và thỉnh giảng là hết sức cần thiết nhằm đảm bảo chất lượng đào tạo thực hành ngày một chuyên nghiệp và hiệu quả hơn, đáp ứng yêu cầu nhân lực y tế cho khu vực.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng năng lực giảng dạy lâm sàng của giảng viên cơ hữu và thỉnh giảng tại Trường Cao đẳng Y tế Điện Biên

Giảng dạy lâm sàng là một thành tố cốt lõi trong chương trình đào tạo nhân lực y tế, giữ vai trò then chốt trong việc kết nối giữa lý thuyết và thực hành, giúp người học phát triển năng lực nghề nghiệp và hình thành thái độ, đạo đức y học phù hợp. Trong bối cảnh giáo dục y khoa đang chuyển dịch mạnh mẽ sang mô hình đào tạo dựa trên năng lực, yêu cầu nâng cao chất lượng giảng

dạy lâm sàng càng trở nên cấp thiết.

Tại Trường Cao đẳng Y tế Điện Biên, đội ngũ giảng viên cơ hữu và giảng viên thỉnh giảng cùng tham gia giảng dạy lâm sàng cho sinh viên các ngành điều dưỡng, y sĩ, dược sĩ... Tuy nhiên, thực trạng cho thấy còn tồn tại sự chênh lệch về năng lực sư phạm lâm sàng giữa hai nhóm giảng viên. Giảng viên cơ hữu thường có điều kiện tiếp cận các khóa đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm và phương pháp dạy học hiện đại, trong khi giảng viên thỉnh giảng – đa phần công tác tại các bệnh viện – lại gặp khó khăn về thời gian, điều kiện tham gia đào tạo, cũng như thiếu sự gắn kết thường xuyên với hoạt động chuyên môn tại Nhà trường.

Trước thực tiễn đó, nhằm khảo sát và cải thiện năng lực giảng dạy lâm sàng của đội ngũ giảng viên, trong năm 2025, Trường Cao đẳng Y tế Điện Biên đã triển khai chương trình tập huấn chuyên sâu về phương pháp giảng dạy lâm sàng. Ba lớp tập huấn được tổ chức, thu hút 105 học viên tham gia (mỗi lớp 35 người), bao gồm giảng viên cơ hữu thuộc các khoa, bộ môn và giảng viên thỉnh giảng từ các cơ sở thực hành.

Kết quả đánh giá trước và sau tập huấn phản ánh sự tiến bộ đáng kể về năng lực giảng dạy của học viên:

Lớp 1: Điểm trung bình trước tập huấn là 61,2%, tăng lên 89,8% sau tập huấn; 88,6% học viên đạt từ 80% trở lên.

Lớp 2: Trước tập huấn, điểm trung bình là 57,3%, sau tập huấn đạt 91,2%; tỷ lệ đạt từ 80% trở lên là 91,4%.

Lớp 3: Điểm trung bình trước tập huấn là 63,5%, tăng lên 92,7% sau tập huấn; 94,3% học viên đạt kết quả từ 80% trở lên.

Phân tích chuyên sâu cho thấy, những hạn chế trước tập huấn tập trung vào các kỹ năng thiết yếu trong giảng dạy lâm sàng như: xây dựng mục tiêu và kế hoạch bài giảng tại buồng bệnh, tổ chức tình huống lâm sàng có định hướng, phản hồi hiệu quả và đánh giá năng lực thực hành của người học. Sau tập huấn, phần lớn học viên cải thiện rõ rệt về kỹ năng phản hồi, dẫn dắt thảo luận, xây dựng kế hoạch giảng dạy sát thực tế lâm sàng và áp dụng linh hoạt các phương pháp học tập tích cực.

Bên cạnh các chỉ số chuyên môn, khảo sát ý kiến học viên sau tập huấn cũng ghi nhận mức độ hài lòng cao: 98,1% học viên nhận định nội dung khóa học có tính thực tiễn cao, phù hợp với yêu cầu giảng dạy thực tế; 94,3% đánh giá cao phương pháp sư phạm và tính tương tác trong quá trình học tập; 97,1% cho rằng khóa học giúp cải thiện rõ rệt năng lực giảng dạy tại lâm sàng, đặc biệt là kỹ năng phản hồi và đánh giá người học.

Như vậy, có thể khẳng định rằng: tuy năng lực giảng dạy lâm sàng của đội ngũ giảng viên,

đặc biệt là giảng viên thỉnh giảng, vẫn còn tồn tại một số hạn chế, song kết quả từ chương trình tập huấn cho thấy tiềm năng cải thiện rõ rệt. Việc tiếp tục đầu tư cho công tác bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm, xây dựng nội dung đào tạo sát với thực tế hành nghề, cùng với tăng cường phối hợp giữa nhà trường và cơ sở y tế sẽ là giải pháp quan trọng nhằm nâng cao chất lượng dạy học lâm sàng, góp phần đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục y khoa trong giai đoạn hiện nay.

2.2. Một số giải pháp nâng cao năng lực giảng dạy lâm sàng của giảng viên tại Trường Cao đẳng Y tế Điện Biên

Nâng cao năng lực giảng dạy lâm sàng cho đội ngũ giảng viên – cả cơ hữu và thỉnh giảng – là yêu cầu cấp thiết trong bối cảnh đổi mới giáo dục y khoa hiện nay. Dựa trên kết quả khảo sát thực trạng và đánh giá hiệu quả các lớp tập huấn đã triển khai, có thể đề xuất một số nhóm giải pháp trọng tâm như sau:

Thứ nhất, tăng cường nhận thức về vai trò và tầm quan trọng của giảng dạy lâm sàng trong đào tạo nhân lực y tế

Việc nâng cao nhận thức là bước khởi đầu quan trọng để thúc đẩy sự chuyển biến trong hành động. Nhà trường cần đẩy mạnh truyền thông nội bộ, tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên môn, hội thảo khoa học nhằm nhấn mạnh vai trò then chốt của giảng dạy lâm sàng trong việc hình thành năng lực nghề nghiệp, kỹ năng thực hành và đạo đức nghề y cho người học. Qua đó, xây dựng được nhận thức thống nhất trong toàn thể giảng viên về việc giảng dạy lâm sàng là trách nhiệm chuyên môn và yếu tố quyết định chất lượng đào tạo và uy tín của Nhà trường.

Thứ hai, xác định rõ vai trò, trách nhiệm của các bên liên quan trong phát triển năng lực giảng dạy lâm sàng

Với Nhà trường, cần xây dựng kế hoạch phát triển năng lực sư phạm lâm sàng theo lộ trình dài hạn, kết hợp giữa đào tạo tập trung và bồi dưỡng tại chỗ. Các khóa tập huấn cần được thiết kế phù hợp với bối cảnh thực tế, chú trọng kỹ năng sư phạm thực hành như: tổ chức hoạt động học tập tại giường bệnh, hướng dẫn lâm sàng theo tình huống, phản hồi hiệu quả và đánh giá năng lực người học. Bên cạnh đó, Nhà trường cần tăng cường liên kết với các bệnh viện, trung tâm y tế để tạo điều kiện cho giảng viên thỉnh giảng tham gia đầy đủ và có hiệu quả vào các chương trình bồi dưỡng.

Với giảng viên cơ hữu và thỉnh giảng, cần phát huy vai trò tự học, tự hoàn thiện năng lực nghề nghiệp. Mỗi giảng viên cần chủ động tiếp cận tài liệu mới, áp dụng các phương pháp giảng dạy hiện đại, tích cực tham gia vào các hoạt động tập huấn, chia sẻ kinh nghiệm, phản biện đồng nghiệp. Đặc biệt, giảng viên thỉnh giảng – mặc dù bị giới hạn

về thời gian – vẫn cần có ý thức tham gia các hoạt động chuyên môn của Nhà trường nhằm đồng bộ hóa chương trình và phương pháp giảng dạy.

Với các cơ sở thực hành y tế, cần xác định rõ trách nhiệm trong đào tạo và bồi dưỡng giảng viên. Việc tạo điều kiện cho cán bộ y tế vừa đảm nhận nhiệm vụ chuyên môn, vừa tham gia giảng dạy hiệu quả sẽ góp phần hình thành mạng lưới giảng viên lâm sàng chất lượng, đồng thời tăng tính gắn kết giữa Nhà trường và đơn vị thực hành.

Thứ ba, xây dựng cơ chế hỗ trợ và khuyến khích giảng viên nâng cao năng lực giảng dạy lâm sàng

Việc thiết lập các chính sách hỗ trợ, ghi nhận và khuyến khích sự phát triển chuyên môn của giảng viên là yếu tố thúc đẩy mạnh mẽ động lực đổi mới. Nhà trường cần có hình thức khen thưởng, ưu tiên trong đánh giá thi đua, bố trí khối lượng công việc hợp lý cho các giảng viên tích cực đổi mới phương pháp và đạt kết quả cao trong giảng dạy lâm sàng. Đồng thời, cần khuyến khích hoạt động phản hồi từ sinh viên, tổ chức đánh giá nội bộ định kỳ để giảng viên có cơ hội tự điều chỉnh, nâng cao hiệu quả giảng dạy.

Đồng thời, cần xây dựng môi trường học thuật tích cực trong Nhà trường, nơi các giảng viên có thể học hỏi, chia sẻ, hỗ trợ lẫn nhau. Việc thành lập các nhóm chuyên môn, diễn đàn học thuật về giảng dạy lâm sàng sẽ tạo cơ hội trao đổi thường xuyên, giúp lan tỏa các mô hình giảng dạy hiệu quả, thúc đẩy quá trình tự hoàn thiện và phát triển năng lực giảng viên một cách bền vững.

III. KẾT LUẬN

Nâng cao năng lực giảng dạy lâm sàng cho đội ngũ giảng viên cơ hữu và thỉnh giảng tại Trường Cao đẳng Y tế Điện Biên là yêu cầu cấp thiết trong tiến trình đổi mới đào tạo theo hướng tiếp cận năng lực. Kết quả từ quá trình khảo sát và triển

khai các hoạt động tập huấn năm 2025 cho thấy, giảng viên cả hai nhóm đã bước đầu nâng cao được kỹ năng sư phạm lâm sàng, đặc biệt trong thiết kế bài giảng thực hành, phương pháp đặt câu hỏi định hướng lâm sàng, tổ chức giảng dạy tại giường bệnh và phản hồi mang tính xây dựng. Đây là cơ sở quan trọng để tiếp tục phát triển đội ngũ giảng viên đạt chuẩn năng lực giảng dạy theo yêu cầu thực tiễn đào tạo ngành y.

Tuy nhiên, vẫn tồn tại khoảng cách nhất định về năng lực giữa giảng viên cơ hữu và giảng viên thỉnh giảng, chủ yếu do sự chênh lệch trong tiếp cận các chương trình đào tạo sư phạm lâm sàng và mức độ gắn kết với hoạt động đào tạo của Nhà trường. Ngoài ra, sự phối hợp giữa nhà trường và các cơ sở thực hành y tế trong triển khai dạy học lâm sàng còn thiếu cơ chế vận hành hiệu quả và ổn định, ảnh hưởng đến chất lượng trải nghiệm lâm sàng của người học.

Trên cơ sở đó, cần tiếp tục củng cố và mở rộng các chương trình bồi dưỡng định kỳ, đồng thời xây dựng bộ công cụ đánh giá năng lực giảng dạy lâm sàng theo chuẩn hóa, nhằm hỗ trợ giảng viên tự đánh giá và cải thiện năng lực giảng dạy một cách hệ thống. Bên cạnh đó, việc tăng cường mối liên kết ba bên, giữa giảng viên, nhà trường và cơ sở thực hành là điều kiện then chốt để tạo lập môi trường giảng dạy lâm sàng hiệu quả, thực chất và bền vững.

Với cách tiếp cận đồng bộ và định hướng lâu dài, Trường Cao đẳng Y tế Điện Biên có thể xây dựng được đội ngũ giảng viên có năng lực sư phạm lâm sàng vững vàng, đáp ứng mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực y tế chất lượng, phục vụ tốt cho sự nghiệp chăm sóc sức khỏe nhân dân tại khu vực miền núi, biên giới và trong bối cảnh hội nhập hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*, Hà Nội.
2. Nguyễn Đức Hình (2018), *Giáo trình phương pháp dạy học y học*, Nxb Y học, Hà Nội.
3. World Health Organization (2005), *Effective Teaching: A Guide for Educating Health Care Providers*. Geneva.
4. Ngô Minh Xuân & cộng sự (2019), *Tập huấn giảng viên lâm sàng, một thành tố quan trọng trong cải tiến chương trình đào tạo y khoa*, Tạp chí Y học TP. Hồ Chí Minh, 23(1), 45–50.
5. Lê Văn Lợi & cộng sự (2022), *Năng lực sư phạm y học của cán bộ y tế tham gia giảng dạy lâm sàng tại khu vực miền núi phía Bắc*, Tạp chí Khoa học Giáo dục.
6. Nguyễn Thị Hồng Hải, Nguyễn Đức Vinh (2020), *Một số khó khăn trong đào tạo lâm sàng tại trường y địa phương*, Tạp chí Y học Thực hành, (7), 45–50.
7. Ngô Minh Xuân, Nguyễn Thị Mỹ Dung, Lê Thị Thanh Xuân (2019), *Tập huấn giảng viên lâm sàng – một thành tố quan trọng trong cải tiến chương trình đào tạo y khoa*, Tạp chí Y học TP. Hồ Chí Minh, 23(1), 45–50, y học Việt Nam, 11(2), 33–39.
8. Trường cao đẳng y tế Điện Biên (2025), *Bảng điểm khóa đào tạo Phương pháp dạy - học lâm sàng cho người giảng dạy thực hành trong đào tạo khối ngành sức khỏe (Lớp 1, 2,3) năm 2025*, Tài liệu lưu hành nội bộ.